

**Ranst - Vaartstraat,
Pomuni Frozen
(gemeente Ranst)**

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek – 2016L22
Landschappelijk booronderzoek – 2016L23
Proefsleuvenonderzoek – 2016L267

Colofon

Opdrachtgever: Pomuni
Vaartstraat 247
2520 Ranst

Titel: Ranst – Vaartstraat, Pomuni Frozen
gemeente Ranst
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek - 2016L22
Landschappelijk booronderzoek – 2016L23
Proefsleuvenonderzoek – 2016L267

Status: definitief

Datum: 31/01/2017

Auteur: Lic. A.E.M. Van de Water

Projectcode: 2016L22, 2016L23 & 2016L267

Raaproject: RAVA / OEVA

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 – 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

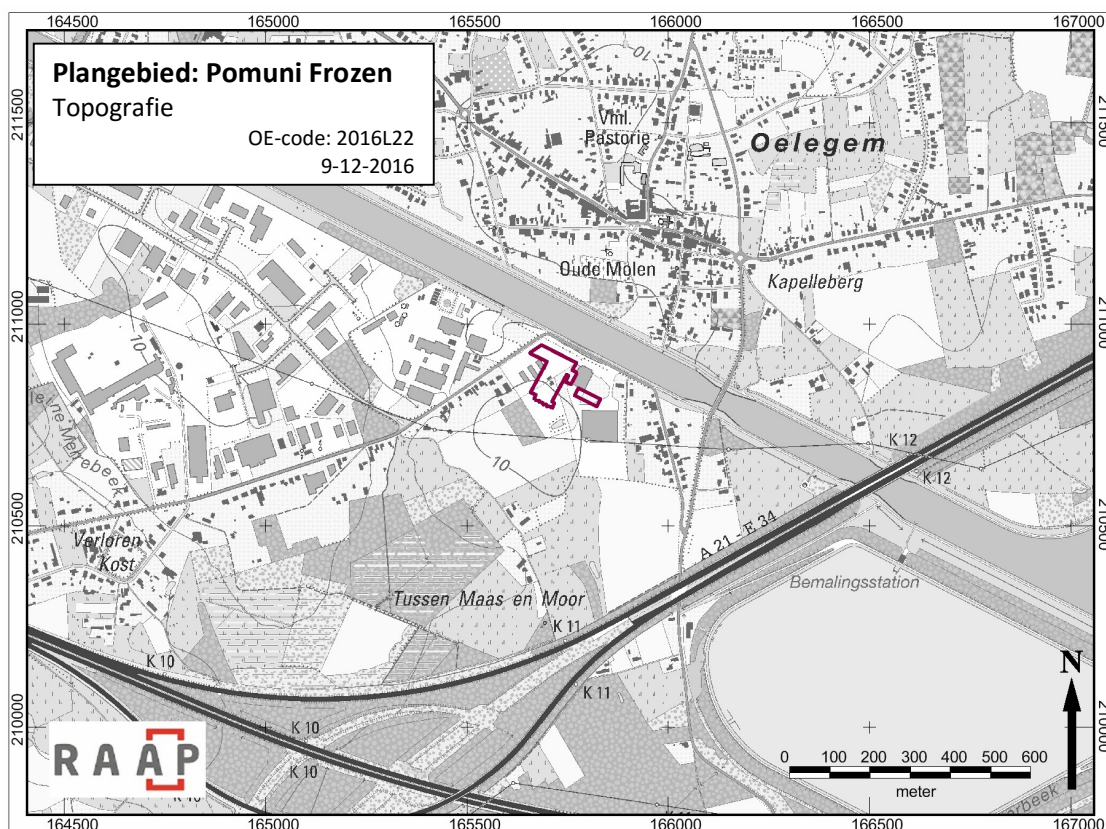
© RAAP België bvba, 2017

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Administratieve gegevens

- naam plangebied: Ranst – Vaartstraat, Pomuni Frozen
- plaats: Ranst
- gemeente: Ranst
- provincie: Antwerpen
- oppervlakte plangebied: Het bedrijfsterrein van Pomuni is 7,3 ha groot. Hierbinnen wordt de bouw van een nieuwe bedrijfshal (Pomuni Frozen west) en een uitbreiding van de bestaande bedrijfshal (Pomuni Frozen oost) voorzien. Tezamen een oppervlakte van 1 ha.
- Bounding box in Lambertcoördinaten (X/Y):

X: 165.658	Y: 210.948
X: 165.832	Y: 210.791

figuur 1 Situering van het totale plangebied op de topografische ondergrond (bron: NGI).

2 Gemotiveerd advies

In opdracht van Pomuni heeft RAAP België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning. Binnen het plangebied van Pomuni Frozen, gelegen aan de Vaartstraat 247 te Ranst (gemeente Ranst) is men voornemens een uitbreiding van het bestaande bedrijf te verwezenlijken. Het planvoornemen bestaat uit de bouw van een nieuwe bedrijfshal (Pomuni Frozen west) en de uitbreiding van de bestaande bedrijfshal (Pomuni Frozen oost). Met dit planvoornemen kunnen archeologische vindplaatsen bedreigd worden. Hierdoor dient een archeologienota opgemaakt te worden, waarbij de geologische, bodemkundige, historische en archeologische informatie die voor het plangebied en de nabije omgeving beschikbaar is gecombineerd wordt.

Het doel van dit archeologisch vooronderzoek was na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Hierbij zijn gegevens verzameld over de geografische, de landschappelijke en de archeologische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed en welke maatregelen er dienen te worden genomen in functie van eventueel verder onderzoek van archeologische gegevens.

Op basis van het bureauonderzoek is geconstateerd dat:

- de diepere ondergrond van het plangebied gekenmerkt wordt door Tertiaire afzettingen behorend tot de Formatie van Lillo. Het zijn mariene afzettingen die vooral worden gekenmerkt door groene tot grijsbruine, licht glauconiethoudende fijne zanden. Fluviatiele Holocene afzettingen die de Tertiaire afzettingen afdekken worden binnen het plangebied niet verwacht.
- De bodems binnen het plangebied bestaan uit droge tot natte lemige zandgronden met een dikke A-horizont.
- Binnen het plangebied zijn tot op heden geen archeologische vondsten gedaan. Noch zijn er tot op heden onderzoeken uitgevoerd die hieromtrent meer informatie kunnen opleveren. In de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende vondsten bekend. Het betreft vondstmeldingen van losse vondsten van aardewerk en lithisch materiaal of van historische bebouwing. Tijdens enkele onderzoeken zijn nederzettingenresten uit de ijzertijd aangetroffen (spijker, erfgreppel, ...).
- Het plangebied kenmerkt zich verder door een ongestapeld landschap, bestaande uit dekzand/fluvio-periglaciale afzettingen uit het Laat-Pleistoceen op Tertiaire afzettingen. Archeologische vondsten en grondsporen kunnen voorkomen vanaf maaiveld, in de top van het dekzand dan wel de fluvio-periglaciale afzettingen. De diepte van de eventueel aanwezige vondsten- en/of sporenlagen kan op basis van de beschikbare data (nog) niet bepaald worden.
- de bodem ter plaatse van Pomuni Frozen oost reeds diep verstoord is en dat archeologische sites aldaar niet meer aanwezig zullen zijn.

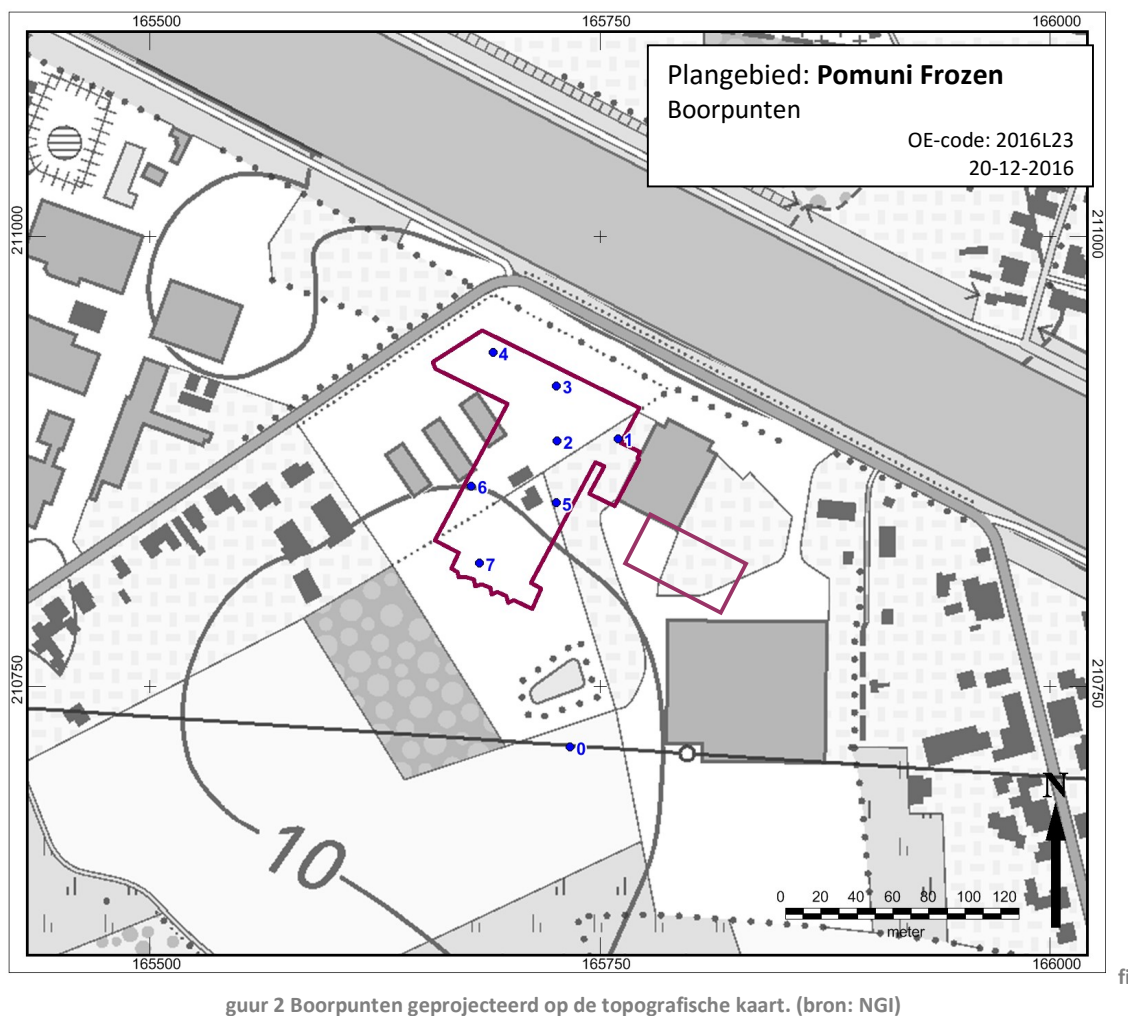
Gezien de resultaten van het bureauonderzoek en de landschappelijke ligging van het plangebied in de vlakte van de Antwerpse Kempen en het feit dat volgens de bodemkaart droge tot natte zandleembodem aanwezig zullen zijn, was de verwachting dat dit terrein aantrekkelijk zou zijn kunnen geweest voor menselijke activiteiten en bewoning.

Verificatie van de resultaten van het bureauonderzoek heeft plaatsgevonden middels een landschappelijk booronderzoek ter plaatse van Pomuni Frozen west. Ter plaatse zijn 7 boringen (boringen 1 t/m 7) en 1 referentieboring (boring 0) geplaatst (figuur2).

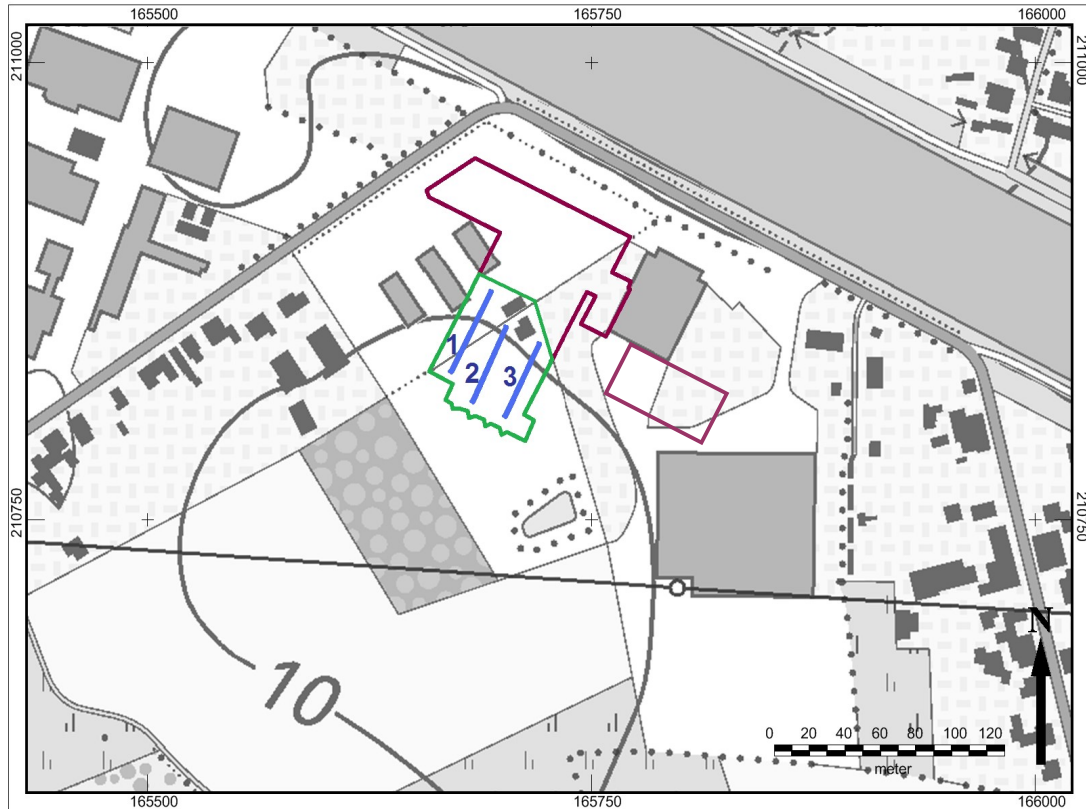
Hierbij is vastgesteld dat:

- de bodems ter plaatse bestaan uit een sequentie van matig lemig matig fijn tot matig grof zand op vermoedelijk Tertiaire afzettingen.¹ Deze zanden zijn op basis van hun optisch waarneembare kenmerken (kleur, textuur, sortering, sedimentaire structuren) geclassificeerd als zijnde (niveo)eolisch dekzand dan wel fluvioperiglaciale afzettingen (beide daterend uit het Laat-Pleistoceen / Weichsel). De in boring 1 aangetroffen zogenaamde fining upward sequentie maakt de aanwezigheid van fluvioperiglaciale afzettingen op geringe diepte (< 1 m –mv) aannemelijker.
- Bodemkundig gezien komen er binnen het plangebied enkel AC-profielen voor met eventueel een natuurlijke overgangszone tussen de A- en de C-horizont. Deze oorspronkelijke bodemkundige sequentie die dateert van voor de aanleg van het bedrijfsterrein bestaat uit een Ap-horizont (agrarische bouwvoor) op eventueel een AC-overgangshorizont op een natuurlijke C-horizont. Bovenstaande beschrijving geldt enkel voor het onverharde noordoostelijke deel van het plangebied en eveneens het gedeeltelijk onverharde en gedeeltelijk verharde zuidelijke deel van het plangebied. Binnen het westelijke, noordwestelijke en centraaloostelijke deel van het plangebied zijn tot een diepte van circa 1 m –mv geroerde bodems aangetroffen waardoor de kans op behoudenswaardige archeologische resten hier gering is.

¹ De verwachte Tertiaire afzettingen zijn tijdens het booronderzoek niet vastgesteld. Vanwege de hoge waterstanden en de handmatige boringen was dit technisch niet mogelijk. Daarbij gaat het planvoornemen uit van een verstoring tot 115cm beneden maaiveld en dat kon steeds handmatig bereikt worden. De kosten van een mechanische ondersteuning stonden dan ook niet in verhouding tot de mogelijke kenniswinst.

Op basis van de aangetroffen bodemprofielen kunnen er binnen zowel het onverharde noordoostelijke deel van het plangebied (rondom boring 1) als binnen het volledige zuidelijke deel van het plangebied nog behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn. Deze resten bestaande uit grondsporen of materiële overblijfselen kunnen in alle drie de oorspronkelijke bodemhorizonten worden aangetroffen. Vanwege de beperkte omvang van het mogelijk onverstoorde gedeelte rondom boring 1, is dit gebied in het kader van het proefsleuvenonderzoek niet weerhouden (figuur 3).

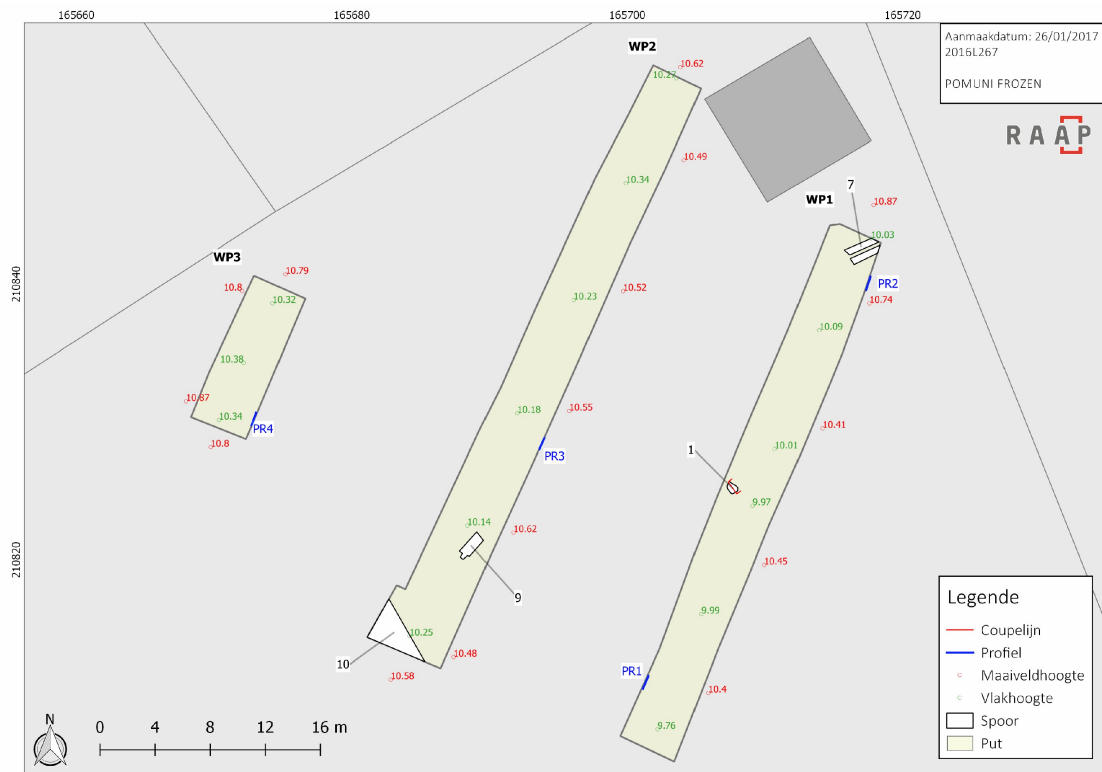
figuur 3 Geplande proefsleuven (blauwe lijnen) in de ruimere landschappelijke ligging. De zone voor vervolgonderzoek is groen omlijnd. Het deelgebied Pomuni Frozen west is paars/groen omlijnd. De nummering van de sleuven is tijdens het terreinwerk veranderd.

Aanvullend is in het zuidelijke gedeelte van plangebied Pomuni Frozen west een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. De overige deelgebieden van Pomuni Frozen zijn vanwege de verwachte beperkte (of onbestaande) kenniswinst buiten beschouwing gebleven.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn ter plaatse van het middels proefsleuven onderzochte gedeelte geen relevante archeologische resten aangetroffen. De bodem ter plaatste bestaat uit een opgebracht pakket dan wel een A-horizont op een C-horizont. In het uiterste zuidoosten van het plangebied is een sterk ontwikkelde podzol aangetroffen. Vanaf een geringe diepte komen sterke gley-verschijnselen voor welke wijzen op structureel natte(re) terreincondities. Deze bodems wijzen op minder gunstige terreincondities voor het grootste gedeelte van het onderzoeksgebied.

Tijdens het onderzoek zijn geen archeologische vindplaatsen aangetoond. Archeologisch relevante grondsporen of vondstmateriaal zijn niet aangetroffen, enkel een paar recente verstoringen en natuurlijke grondsporen (figuur 4).

Vanwege de geconstateerde bodemopbouw (AC-profielen met vanaf een geringe diepte sterke gey-verschijnselen) worden binnen het plangebied ook geen archeologische resten verwacht, waardoor geen verder maatregelen dienen te worden genomen.

figuur 4 Proefsleuven en alle-sporen-kaart. Projectie op de GRB-kaart (www.geopunt.be).

3 Programma van maatregelen

Niet van toepassing.